

Initiatiefvoorstel aanpak Wildplakken

Inleiding:

De openbare ruimte is een belangrijk deel van de leefruimte. Deze leefruimte delen we met elkaar. Het is een belangrijke taak van de gemeente om deze openbare ruimte netjes en verzorgd te houden. Niet voor niets zegt het huidige collegeprogramma: "Schoon, heel en veilig: Zo willen wij de leefomgeving, de openbare ruimte zien. Want dat is belangrijk voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de woonomgeving."

"Schoon houdt schoon" is een belangrijk principe bij het proper houden van onze stad; voorkom en verwijder vervuiling zo snel mogelijk om verergering te voorkomen. Naast zwerfvuil en illegale dumping van grofvuil is ook wildplakken een vorm van vervuiling van de openbare ruimte. Het ongevraagd ophangen van posters en stickers tast de kwaliteit van de openbare ruimte aan. Het is een probleem dat we door de hele gemeente Groningen op gebouwen, bruggen en elektriciteitskasten tegenkomen. Een veel gebruikt wildplakobject zijn de vuilcontainers. Dit zorgt zowel direct als indirect voor verrommeling. Bepaalde containers maken een onverzorgde indruk en daarmee wordt de kans groter dat mensen grofvuil of extra afvalzakken naast de container deponeren.

Naast het aantasten van de openbare ruimte kan het aanbrengen van posters op bepaalde plekken ook als een ongewenste vercommercialisering van de directe woonomgeving worden ervaren. In het geval van de vergunde plekken vindt er een gedegen afweging plaats, op welke plaatsen is reclame gewenst en op welke plaatsen niet.

Tot slot kan wildplakken ook zorgen voor verkeersonveilige situaties, met name langs drukke wegen en viaducten kan buitenreclame voor afleiding van weggebruikers zorgen en dit kan verkeersgevaarlijke situaties veroorzaken. Het toestaan van buitenreclame in de openbare ruimte verdient dus een goede afweging.

Om problemen met illegale buitenreclame te voorkomen is er in het verleden voor gekozen om voor buitenreclame concessies te verlenen aan bedrijven die speciale posterplekken uitbaten. In Groningen zijn twee ondernemingen actief die op legale wijze buitenreclame mogen aanbrengen op specifieke locaties. Het betreft hier de bedrijven Hoffman Outdoor Media en Centercom. Deze bedrijven zijn als enige bevoegd om posters te plakken in speciale frames en displays op bepaalde openbare plekken die zijn vastgesteld door de gemeente. Daarbij wordt een afweging gemaakt waarbij o.a. de verkeersveiligheid een belangrijke rol speelt. Overigens is in de concessie van het bedrijf Centercom ook opgenomen dat zij binnen hun concessie zorgdragen voor het schoonhouden van de nabije omgeving van hun posterplaatsen.

Het invoeren van de concessies is in het verleden ontstaan na een grote hoeveelheid illegale buitenreclame. Bijkomend voordeel van deze legale mogelijkheden is dat ze een 'kleine' inkomstenbron zijn voor de gemeente en daarmee de overige woonlasten kunnen worden beperkt.

Het systeem van vergunde posterplaatsen staat nu onder druk doordat op diverse plaatsen in Groningen nog altijd zonder toestemming posters en buitenreclame wordt

aangebracht. In navolging op veel andere steden in Nederland stellen wij voor dat we in Groningen tot een gerichte aanpak voor de wildplakproblematiek komen.

Huidige situatie:

In de algemene plaatselijke verordening van de gemeente Groningen staat in artikel 2:42 “Plakken en Kladden” uitgewerkt wat wel en niet is toegestaan met betrekking tot het aanbrengen van boodschappen in de openbare ruimte. Daarnaast is in artikel 5:44 “Reclameobjecten rond lichtmasten” geregeld dat deze vorm van reclame wordt vergund door de gemeente en dat het college daarvoor beleidsregels opstelt.ⁱ

Op dit moment wordt er door de gemeente niet actief opgetreden tegen het wildplakken van posters. Wanneer stadsbeheer illegaal opgehangen posters ziet, wordt dit geregistreerd. Dit geldt ook voor meldingen van burgers (bijvoorbeeld via de Meldstad app). Vervolgens worden de posters lang niet altijd direct verwijderd. Er wordt alleen actie ondernomen wanneer Stadsbeheer de vervuiling van de openbare ruimte te groot vindt en er voldoende tijd is voor het verwijderen van de posters.

De mensen die verantwoordelijk zijn voor het ophangen van posters worden enkel aangepakt in het geval stadstoezicht deze mensen op heterdaad betrapt. In dat geval krijgt de wildplakker een boete van 140 euro (excl. administratiekosten)ⁱⁱ. Dit gebeurt in de praktijk echter nauwelijks. Naar alle waarschijnlijkheid omdat veel wildplakkers in de nachtelijke uren werken en er dan weinig handhavers van de gemeente op pad zijn. De eventuele opdrachtgevers van de wildplakkers blijven in elk geval buiten bereik van de gemeentelijke handhaving.

De gemeente heeft wel een aantal preventieve maatregelen genomen om posterplakkerij te voorkomen. Ten eerste door de 25 aanwezige plakzuilen in de stad Groningen. Hier kunnen niet-commerciële activiteiten hun affiches plaatsenⁱⁱⁱ. Ten tweede heeft het bedrijf Centercom de concessie voor het uitbaten van posterplekken op diverse plekken in de stad Groningen. Hierbij heeft Centercom ook de verplichting om deze plekken goed schoon te houden. Het bedrijf Hoffman Outdoor Media is concessiehouder wat betreft het aanbrengen van reclame rond straatverlichting. De vergunning voor het aanbrengen van reclame rond straatverlichting is via een concessie geregeld. Met deze concessie wordt zorg gedragen voor de kwaliteit van de openbare ruimte en wordt gezorgd dat eventuele reclame niet voor verkeersonveilige situaties zorgt.

Op dit moment bestaat de bestrijding van wildplakken in Groningen dus uit het schoonmaken van plekken waar illegaal geplakt is (na klachten), het zeer incidenteel beboeten van wildplakkers, 25 plakzuilen en Centercom die zijn plekken goed schoon houdt. Er zijn echter in Nederland diverse gemeenten die de afgelopen jaren met succes hun handhaving op dit terrein hebben uitgebreid, waarna het aantal illegaal geplakte posters sterk is teruggedrongen. Een goed voorbeeld hiervan is Maastricht^{iv}.

Voorgestelde aanpak:

In diverse steden in Nederland geldt een strenger handhavingsregime met betrekking tot wildplakken, daarvan zijn Maastricht, Dordrecht en Amsterdam (deelgemeente Zuidoost) goede voorbeelden.

In deze plaatsen wordt niet enkel gesignaleerd en schoongemaakt, maar worden door de gemeente ook dwangsommen opgelegd aan de overtreders. Er zijn in het geval van wildplakken veelal twee partijen betrokken, de wildplakker en een eventuele opdrachtgever. De wildplakker zelf kan vooral door heterdaadmeldingen gepakt worden. Dit zien we ook terug in de gemeente Groningen. Wat we daarnaast willen voorstellen is om ook de opdrachtgever van het wildplakken aan te pakken. Deze kan via de aanwezige informatie op de posters vaak gemakkelijk worden opgespoord. Hieronder vindt u een voorstel van een plan voor de aanpak wildplakken. Deze is gebaseerd op de aanpak in Amsterdam-Zuidoost^v.

De randvoorwaarden

- Op basis van jurisprudentie moeten er voldoende plakzuilen aanwezig in een gemeente alvorens tot handhaving kan worden overgegaan. 1 plakzuil per 10.000 inwoners wordt als voldoende gezien. De zuilen zijn bestemd voor ideële reclame. Op dit moment zijn er in Groningen 25 plakzuilen, daarmee voldoet Groningen aan de gestelde norm.^{vi}
- Er moeten medewerkers zijn bij de gemeente om deze taken uit te voeren. De taken kunnen bijvoorbeeld door Stadsbeheer of Stadstoezicht worden uitgevoerd.
- Er moet budget zijn voor het schoonmaken van de objecten. Dit kan ook worden opgenomen in de concessies.
- De gemeente moet duidelijke handhavingsregels en handhavingsproces opstellen. (zie stappenplan)
- De gemeente moet een 0-meting houden om na vaststelling van het nieuwe beleid overtreders te kunnen aanpakken.

Voorstel: Stappenplan aanpak wildplakken

Waarschuwingstraject

Stap A: constatering wildplak

Er wordt wildplak geconstateerd. Dit kan door een burger gemeld zijn (bijvoorbeeld via Meldstad) of door een medewerker van stadsbeheer. Het betreft de eerste constatering van posters van een bepaalde organisatie. Een medewerker van stadsbeheer of stadstoezicht fotografeert de wildplak en legt een dossier aan met daarin een nauwkeurige beschrijving en foto's van posters, de locatie en van het object waarop geplakt is.

Stap B: verwijdering posters

Er wordt, direct na de constatering van de wildplak, opdracht gegeven aan de schoonmaakploeg (of Centercom) tot het schoonmaken ervan. Het schoonmaken moet zo snel mogelijk uitgevoerd worden om zo het effect van de posters tot een minimum te brengen. Dit is een belangrijk aspect van het succes van de methode.

Stap C: waarschuwing geven aan overtreder

Aan de hand van de constatering en de gegevens die op de poster staan, wordt bepaald wie de overtreder(s) zijn. Vervolgens belt een medewerker van de gemeente de overtreder op en brengt deze op de hoogte van de geconstateerde overtreding en de waarschuwingsbrief die de gemeente naar de overtreder zal sturen. De waarschuwingsbrief wordt aan de overtreder gestuurd.

Het waarschuwingstraject is na deze stap afgelopen. Bij een volgende constatering gaat stap 1 in.

Handhavingstraject

Stap 1: constatering wildplak

De gemeente constateert een eerste overtreding (wanneer eerst het waarschuwingstraject is gevolgd dan is dit dus de tweede overtreding door dezelfde organisatie). De wildplak wordt gefotografeerd en er wordt een dossier aangelegd met daarin een nauwkeurige beschrijving en foto's van posters, de locatie en van het object waarop geplakt is.

Stap 2: verwijdering posters

De gemeente geeft opdracht tot schoonmaak. Het is belangrijk dat dit zo snel mogelijk gebeurt om zo het effect van de poster tot een minimum te brengen.

Stap 3: het opleggen van een voornemen last onder dwangsom

Een medewerker van de gemeente zoekt uit wie de overtreder is aan de hand van de constatering, dit kan via informatie op de poster en eventueel via de aangevraagde evenementenvergunning in het geval van een evenement. Er wordt vervolgens een

voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom genomen. De hoogte van deze dwangsom zal nog moeten worden bepaald (deze verschilt van 250 tot 15.000 euro per geval en/of per gemeente). Uitgangspunt bij het gekozen bedrag is de winst die de poster de overtreder kan opbrengen (of de kosten van reiniging). De gemeente informeert de overtreder over de geconstateerde overtreding en het voornemen om een last onder dwangsom op te leggen. De overtreder wordt tevens de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen. De termijn waarbinnen een zienswijze kan worden ingediend, is twee weken.

Stap 4: zienswijze zorgt voor intrekken dwangsom

Deze stap wordt genomen wanneer er een zienswijze wordt ingediend door de overtreder. In bepaalde gevallen kan de gemeente besluiten van het voornemen tot het opleggen van een dwangsom af te zien. Dit kan bijvoorbeeld in het volgende geval gebeuren: wanneer een locatieverhuurder als overtreder wordt aangeschreven en wanneer deze locatieverhuurder duidelijk enkel als verhuurder op treedt en zich contractueel van verdere verantwoordelijkheden heeft ontdaan. Dit contract dient echter als de basis voor een nieuwe procedure tegen de werkelijke overtreder. Naast de nieuw op te starten procedure wordt er een brief gestuurd aan de aangeschreven partij waarin bekend wordt gemaakt dat het gemeente na het lezen van de zienswijze af ziet van het voornemen (of om aanvullende informatie verzoekt, als er bijvoorbeeld geen contract is toegevoegd).

Stap 5: opleggen van een preventieve last onder dwangsom

Wanneer de zienswijze geen reden is om van het voornemen af te zien of er is geen zienswijze ingediend dan volgt er een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom. De last is het voorkomen van een overtreding zoals bepaald in de APV, oftewel het illegaal plakken van aanplakbiljetten en/of reclame maken zichtbaar vanaf de weg. Indien er toch een overtreding plaats vindt dan verbeurt men een dwangsom. Tegen dit besluit is bezwaar en eventueel beroep mogelijk, een bezwaar of beroep kent geen opschortende werking, de last blijft van kracht tot het besluit na heroverweging.

Stap 6: herhaalde constatering wildplak

Bij een volgende constatering verbeurt de overtreder een dwangsom van rechtswege nu er niet aan de opgelegde last is voldaan. Hier is geen besluit meer voor nodig. Een brief waarin de constatering wordt benoemd met het bedrag van de inmiddels verbeurde dwangsom met de manier van betalen is voldoende.

Stap 7: inning verbeurde dwangsom

Indien iemand weigert te betalen dan wordt de invordering middels een dwangbevel overgedragen aan een deurwaarder.

Dictum:

De raad van de gemeente Groningen, gezien het initiatiefvoorstel aanpak wildplakken van de fractie van het CDA.

Besluit het college van B&W de volgende opdrachten te geven:

1. Het in het initiatiefvoorstel besproken Stappenplan Aanpak Wildplakken vast te stellen en het college opdracht te geven dienovereenkomstig te handelen.
2. De benodigde werkzaamheden te dekken uit het budget van de afdeling toezicht en handhaving.

Bronnen:

ⁱ[http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Groningen\(Gr\)/34818.html](http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Groningen(Gr)/34818.html)

ⁱⁱ<https://gemeente.groningen.nl/boetes-stadstoezicht>

ⁱⁱⁱ<https://gemeente.groningen.nl/posters-plakken-op-vrije-plakzuilen>

^{iv}http://www.eenvandaag.nl/binnenland/47005/de_strijd_tegen_wildplakken_van_posters

^vhttp://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Amsterdam%20-%20Zuidoost/308716/308716_1.html

^{vi}<https://gemeente.groningen.nl/posters-plakken-op-vrije-plakzuilen>